

***„Miejmy odwagę!... nie tę jednodniową,
Co w rozpaczliwym przedsięwzięciu pryska,
Lecz tę, co wiecznie z podniesioną głową
Nie da się zepchnąć z swego stanowiska”.***
Adam Asnyk

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

**V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi
im. Adama Asnyka
w Szczecinie**

Spis treści:

- I. KONCEPCJA WYCHOWAWCZA
- II. PODSTAWA PRAWNA
- III. WIZJA SZKOŁY
- IV. MODEL ABSOLWENTA
- V. CELE WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE SZKOŁY
- VI. STRATEGIA DZIAŁAŃ
- VII. DIAGNOZA
- VII. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH
- VIII. PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH
- IX. PROGRAM OGRANICZENIA ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH W INTERNECIE
- X. MONITORING I EWALUACJA

Szczecin, wrzesień 2024 r.

I. KONCEPCJA WYCHOWAWCZA.

Wychowanie, które rozumiemy jako świadomie organizowaną działalność szkoły, ma na celu wspieranie rodziców w pracy nad wszechstronnym rozwojem dzieci i młodzieży, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości wychowanka w czterech obszarach: fizycznym, psychicznym, społecznym i duchowym.

Prymat w wychowaniu posiadają rodzice, bowiem charakter młodych ludzi i ich system wartości kształtuje się głównie w domu rodzinnym. Szkoła pełni w tym zakresie rolę drugoplanową i nie ponosi wyłącznej odpowiedzialności za efekty wychowania.

Niemniej jednak jesteśmy świadomi, że rola szkoły jest bardzo istotna, gdyż szkoła to miejsce wszechstronnej edukacji życiowej każdego człowieka, a wychowanie to proces złożony. Jego efektywność zależy od przyjęcia celów adekwatnych do potrzeb wychowanka, od kontekstu społecznego w jakim ono przebiega, a także od wyzwań współczesnego świata.

Z uwagi na czynniki mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój i zdrowe życie członków społeczności szkolnej, mamy także świadomość konieczności podejmowania kompleksowych działań profilaktycznych na terenie szkoły.

Program skierowany jest do uczniów, rodziców, nauczycieli oraz pracowników szkoły, i przeznaczony jest do realizacji w V Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi w Szczecinie.

II. PODSTAWA PRAWNA.

Program został opracowany w oparciu o:

1. Podstawy prawne:

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r.

Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 listopada 1950 r.

Konwencja o Prawach Dziecka Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. (art. 48, 53, 70).

Ustawa o systemie oświaty z 7.09.1991 r. z późniejszymi zmianami.

Ustawa z 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela (art. 6).

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1997r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r., poz. 737)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, z późn. zm.),

2. Diagnozę potrzeb i problemów występujących w szkole w latach 2023-2024
3. Obserwację środowiska szkolnego, rozmowy i wywiady z uczniami oraz ich rodzicami.
4. Sprawozdania półroczne i końcoworoczne pracy Zespołu Wychowawczego i specjalistów.

Program jest spójny ze Statutem V Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi w Szczecinie.

III. WIZJA SZKOŁY.

W naszej pracy kierujemy się ogólnoludzkimi wartościami. Chcielibyśmy, aby dobra praca, uczciwość i szacunek dla innych charakteryzowały każdego ucznia naszej szkoły, aby stawiał sobie wysokie wymagania i odpowiedzialnie oraz wytrwale je realizował. Ważne dla nas jest kształtowanie osobowości uczniów, wspieramy

ich rozwój intelektualny, sprawnościowy i kulturowy. Chcemy także, aby uczniowie posiadali wiedzę na temat otaczającego nas świata z jego możliwościami, ale i z zagrożeniami. Naszym zadaniem jest dobre przygotowanie uczniów do odkrywania swoich zainteresowań i pasji, do nabywania umiejętności interpersonalnych, a także do właściwego podejmowania decyzji o wyborze dalszej drogi kształcenia. W realizowanych przez nas działaniach zmierzamy do zapewnienia wszystkim uczniom poczucia bezpieczeństwa oraz stworzenia na terenie szkoły atmosfery wzajemnej życzliwości i tolerancji.

IV. MODEL ABSOLWENTA.

Naszym nadrzędnym celem jest **wykształcić dobrego i mądrego człowieka, otwartego na siebie i świat.**

Winny go cechować:

- **kultura osobista (zachowanie się z godnością i szacunkiem dla drugiego człowieka) – wyrażona przez postawę, słowa, strój, dbałość o estetykę pomieszczeń itd.,**
- **pozytywne nastawienie wobec innych, życzliwość,**
- **wrażliwość na krzywdę innych, ludzi biednych, samotnych, cierpiących z różnych powodów,**
- **dążenie do budowania więzi między pokoleniami (uczeń-nauczyciel, dzieci-rodzice),**
- **tolerancja i szacunek wobec ludzi o innych poglądach, wobec różnych narodów i ras, wobec wyznawców różnych religii,**
- **miłość i szacunek do Ojczyzny - poznanie jej historii, kultury i tradycji oraz troska o utrzymanie i pomnożenie tego dziedzictwa - godne reprezentowanie kraju na zewnątrz,**
- **znajomość historii, położenia geograficznego i dorobku kulturowego regionu Pomorza Zachodniego,**
- **przygotowanie do podjęcia odpowiedzialności za losy kraju, szacunek dla pracy, nauki, uczciwość, rzetelność,**
- **uświadomienie, że wszyscy należymy do wspólnoty ogólnoludzkiej,**
- **umiejętność obcowania z przyrodą - szacunek dla przyrody, odkrywanie jej piękna i tajemnic, zdrowy styl życia,**
- **zdolność do samodzielnego myślenia, poszukiwanie jasnego i pewnego światopoglądu, postępowanie zgodne z własnym sumieniem, wysoki poziom wiedzy, inteligencji i umiejętności (na miarę własnych możliwości),**
- **umiejętność odkrywania swoich mocnych i słabych stron, planowania swojej kariery zawodowej,**
- **odporność na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych oraz środków przekazu,**
- **umiejętność rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji tych wartości.**

V. CELE WYCHOWAWCZE SZKOŁY.

Cele wychowawcze zostały oparte na czterech podstawowych aspektach wychowania:

- **wspomaganie naturalnego rozwoju,**
- **kształtowanie sposobu myślenia i postaw,**
- **korygowanie deficytów i urazów,**
- **profilaktyka zachowań.**

Naszym celem jest podejmowanie wszystkich działań wynikających z misji szkoły tak, aby V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi było szkołą, w której:

1. Uczniowie:

- zdobywają solidną wiedzę potrzebną do kontynuowania nauki na wyższych etapach kształcenia i funkcjonowania w nowoczesnym, globalizującym się społeczeństwie,
- korzystają z bogatej i atrakcyjnej oferty edukacyjnej,
- są świadomymi i aktywnymi uczestnikami procesu edukacyjnego i wychowawczego,
- odnoszą sukcesy (każdy na miarę swoich możliwości) oraz rozwijają swoje talenty i uzdolnienia,
- chętnie i aktywnie uczestniczą w życiu szkoły,
- wyposażeni są w rzetelną wiedzę o zagrożeniach,
- przestrzegają zasad i norm społecznych,
- prezentują właściwe postawy i zachowania,
- skutecznie radzą sobie z trudnościami życiowymi,
- znają zagrożenia płynące z niewłaściwego wykorzystania Internetu i mediów społecznościowych.

2. Nauczyciele:

- dążą do ciągłego doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności merytorycznych, pedagogicznych, psychologicznych i etycznych,
- stosują holistyczne podejście do ucznia,
- charakteryzują się empatią, otwartością i autentyzmem, pozytywnym stosunkiem i szacunkiem,
- korzystają z technologii informacyjnej i wysokiej jakości pomocy dydaktycznych,
- identyfikują się z wizją szkoły i dążą do pełnej realizacji podejmowanych przez szkołę działań w procesie kształcenia i wychowania,
- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów, w tym uzależnień od technologii cyfrowych,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami współczesnych zagrożeń,
- udzielają uczniom pomocy w przewyżnianiu niepowodzeń szkolnych, skutków zaburzonych relacji rodzinnych, problemów w nawiązywaniu prawidłowych relacji rówieśniczych,
- wspierają uczniów – cudzoziemców w pokonywaniu trudności związanych z różnicami kulturowymi, w tym uczniów z Ukrainy (w szczególności z powodu sytuacji kryzysowej, w jakiej się znaleźli),
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia.
- wypełniają szczególną rolę wychowawcy klasowego, polegającą m.in. na:
 - wspieraniu swoich uczniów w ich sytuacjach życiowych,
 - uczestniczeniu we wszystkich sytuacjach ważnych dla klasy,
 - czuwaniu nad postępami w nauce i frekwencją uczniów,
 - stałym kontakcie z rodzicami i ich włączaniu w życie szkoły i klasy,
 - prawidłowym realizowaniu programu wychowawczego i profilaktyki.

3. Rodzice:

- wspierają działania szkoły we wszystkich dziedzinach jej funkcjonowania,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,

- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- mają wpływ na proces kształcenia i wychowania swoich dzieci poprzez świadomą i aktywną współpracę ze szkołą, zgodną z jej założeniami wychowawczymi, polegającą m.in. na:
 - uczestnictwie w zebraniach rodziców, prelekcjach itp.,
 - współpracy przy realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
 - udziale w organizacji wycieczek, uroczystościach, imprez kulturalnych itp.,
 - pomocy w działaniach gospodarczych.

4. Wszyscy pracownicy szkoły:

- otaczają szczególnym wsparciem uczniów rozpoczynających naukę w szkole,
- każdorazowo reagują na dostrzeżone dobro i zło,
- dbają o własną godność zawodową.

VI. STRATEGIA DZIAŁAŃ

W realizacji zadań stosowane będą następujące formy i środki działania zgodne ze Statutem Szkoły:

- **lekcje wychowawcze** związane z problematyką "*Programu Wychowawczo - Profilaktycznego*",
- załączniki nr 1 i 2 stanowią propozycję tematyki lekcji wychowawczych,
- **debaty, prelekcje, prezentacje, spotkania tematyczne,**
- **spotkania z rodzicami,**
- **współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami itp., powołanymi do działań na rzecz młodzieży,**
- **indywidualne rozmowy młodzieży z wybranymi przez nią nauczycielami i innymi pracownikami szkoły,**
- **działania Samorządu Uczniowskiego, Szkolnego Klubu Wolontariusza i innych organizacji młodzieżowych,**
- **uroczystości szkolne,**
- **wycieczki klasowe z wychowawcą,**
- **organizowanie czasu wolnego ucznia:**
 - zajęcia sportowe,
 - zajęcia artystyczne, kulturalne np. koło teatralne, gazetka szkolna, konkursy,
 - turystyka,
 - wyjścia do kina, teatru, muzeum, filharmonii, opery i operetki,
 - wolontariat.

VII. DIAGNOZA

Podstawą do wprowadzenia zmian były wyniki obserwacji i diagnoz. Postępując się definicją, że czynniki ryzyka to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia, przyjęliśmy, że są to:

Indywidualne czynniki ryzyka:

- niska samoocena,
- skłonność do zachowań depresyjnych, zwłaszcza w okresie osamotnienia, braku kontaktów rówieśniczych, skutków izolacji z powodu pandemii,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna,
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju,
- podatność na wpływy,
- niski poziom oczekiwania sukcesu,

- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- wczesnie występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne),
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (inicjacja przed 12 rokiem życia),
- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

Rodzinne czynniki ryzyka:

- niekorzystne czynniki prenatalne (palenie papierosów lub picie alkoholu przez matkę w czasie ciąży),
- brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka,
- konflikty rodzinne z udziałem dziecka,
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza),
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci, np. nadmiernego korzystania z Internetu, swobodny dostęp do treści niepożądanych i nieadekwatnych do wieku ucznia,
- antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków),
- przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców.

Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- brak zaufania do nauczycieli, niechęć do korzystania ze wsparcia specjalistów,
- wczesne niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- brak motywacji do nauki,
- problemy z zachowaniem w szkole,
- ograniczona edukacja zdrowotna.

Czynniki związane z rówieśnikami

- przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nierespektujący norm społecznych, używający substancje psychoaktywne),
- obserwowanie u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych,
- odrzucenie przez rówieśników,
- cyberprzemoc.

Czynniki środowiskowe:

- duża dostępność substancji psychoaktywnych,
- nasilenie przemocy w środowisku lokalnym,
- bieda, niski status społeczno-ekonomiczny,
- wysoka przestępczość, nieprzestrzeganie prawa.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, modyfikując ich potencjalny negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak, że może lepiej się z nimi zmagać. Przykłady najważniejszych z nich to:

Czynniki chroniące indywidualne:

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów),
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha,

- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności),
- aktywność sportowa.

Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami,
- zaangażowanie rodziców w życie i naukę dziecka,
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców.

Czynniki chroniące związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do klasy chociażby przez wspólne spotkania online, wykonywanie zespołowo projektów,
- pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli,
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,
- wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć – tzw. pedagogika pozytywna.

Czynniki chroniące rówieśnicze:

- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni).

Czynniki chroniące środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (wolontariat),
- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej),
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (mentorów, wychowawców, trenerów, księży itp.).

VIII. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH:

Zadania Programu Wychowawczego będą realizowane w trzech obszarach:

- 1. Umiejętności interpersonalne.**
- 2. Wspomaganie rozwoju uczniów.**
- 3. Kształtowanie postaw.**

Zadania będą polegały na:

1. Przygotowaniu uczniów do świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.
2. Dążeniu do uzyskania wysokiego poziomu kultury osobistej.
3. Kształtowaniu postaw obywatelskich, poszanowaniu tradycji i kultury własnego narodu, poszanowaniu innych kultur oraz zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji.
4. Kształtowaniu umiejętności interpersonalnych, a w szczególności samoświadomości, samooceny i samodyscypliny.
5. Rozwijaniu umiejętności interpersonalnych, a w szczególności umiejętności empatycznych, komunikowania się, współpracy, rozwiązywania konfliktów.

Umiejętności interpersonalne:

<i>Cele</i>	<i>Treść zadań</i>	<i>Formy i metody</i>	<i>Realizatorzy</i>
-------------	--------------------	-----------------------	---------------------

Przygotowanie uczniów klas pierwszych i ich rodziców do funkcjonowania w środowisku szkolnym.	Zapoznanie z kadrą i bazą dydaktyczną szkoły.	Informator w wersji papierowej na tablicy ogłoszeń, zamieszczenie informacji na stronie internetowej szkoły i mediach społecznościowych.	SU
		Wycieczka po szkole.	Wychowawcy
		Rozmowy z nauczycielami i uczniami.	Nauczyciele
	Organizacja zajęć integrujących klasę.	Wyjazd poza teren placówki zgodnie z programem, zajęcia i zabawy integracyjne.	Wychowawcy
	Wspólne tworzenie kontraktów klasowych.	Papierowa i/lub elektroniczna.	Wychowawcy z uczniami
	Zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami szkolnymi.	Lekcja wychowawcza.	Wychowawcy
Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.	Rozwijanie samorządności uczniów.	Udział uczniów w pracach samorządu uczniowskiego i klasowego.	Wychowawcy, SU
	Uczenie zasad demokracji.	Udział uczniów w procesie planowania pracy klasy, szkoły.	Wychowawcy, SU
	Poznanie i respektowanie praw i obowiązków ucznia.	Lekcje wychowawcze: Statut Szkoły, Program Wychowawczo – Profilaktyczny, Wewnątrzszkolny System Oceniania, regulaminy.	Wychowawcy, nauczyciele
Włączenie uczniów do podejmowania działań na rzecz klasy, szkoły, środowiska.	Akcje na rzecz środowiska	Udział w działaniach.	Wychowawcy, SU,
	Akcje charytatywne	Udział w działaniach.	Wychowawcy, SU, SKW
	Konkursy szkolne	Udział w działaniach.	Nauczyciele
	Zawody sportowe	Udział w działaniach.	Nauczyciele wychowania fizycznego
	Wyjścia klasowe	Udział w imprezach organizowanych przez instytucje kulturalno-oświatowe.	Wychowawcy, nauczyciele
	Organizacja i udział w uroczystościach szkolnych	Prezentacje, spektakle teatralne, dekoracje okolicznościowe i inne.	Wyznaczeni nauczyciele, SU
Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat komunikacji interpersonalnej.	Ćwiczenie prawidłowych postaw i zachowań uczniów w kontaktach z innymi.	Lekcje wychowawcze: komunikacja werbalna i niewerbalna zgodnie z zasadami savoir-vivre; scenki, nawiązanie aktywnych relacji.	Wychowawcy, wszyscy w trakcie kontaktów interpersonalnych
	Doskonalenie umiejętności aktywnego słuchania.	Lekcja wychowawcza, debata, prelekcja i inne.	Wychowawcy, pedagog
	Podejmowanie działań sprzyjających wystąpieniom publicznym.	Lekcje wychowawcze, projekty, prezentacje, uroczystości szkolne i inne.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotu
Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat sposobów rozwiązywania konfliktów, negocjacji i zasad pracy zespołowej.	Doskonalenie umiejętności nazywania i wyrażania uczuć.	Lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotowe.	Wychowawcy, nauczyciele
	Doskonalenie umiejętności uczenia się zachowań asertywnych.	Lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotowe, warsztaty.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotu, zaproszeni specjaliści
	Wzmocnienie poczucia własnej wartości w relacjach z innymi.	Lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotowe, warsztaty.	Wychowawcy, nauczyciele, zaproszeni specjaliści
	Organizacja zadań poprzez pracę zespołową, projekty i inne działania.	Lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotowe, uroczystości szkolne i inne.	Wychowawcy, nauczyciele, zaproszeni specjaliści

Wspomaganie rozwoju uczniów:

<i>Cele</i>	<i>Treść zadań</i>	<i>Formy i metody</i>	<i>Realizatorzy</i>
Wyposażenie uczniów w wiedzę związaną z własnym potencjałem.	Organizowanie spotkań grupowych i indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym.	Lekcja wychowawcza, spotkanie ze specjalistą, warsztaty.	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog
	Organizowanie spotkań z przedstawicielami uczelni i szkół wyższych.	Lekcje wychowawcze, wyjścia pozaszkolne.	Wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy
	Organizowanie spotkań z przedstawicielami zakładów pracy oraz z rodzicami, przybliżających wiedzę na temat różnorodnych zawodów.	Lekcja wychowawcza, gazetka, wyjścia zawodoznawcze, spotkania z przedstawicielami zakładów pracy.	Wychowawcy, doradca zawodowy
	Tworzenie sytuacji sprzyjających rozwijaniu pasji i zainteresowań, dzielenie się nimi z innymi, rozbudzanie ciekawości życia.	Lekcja wychowawcza, gazetka, lekcje przedmiotowe.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, Biblioteka
Odkrywanie potrzeb uczniów	Obserwacja uczniów pod kątem ich zdolności i predyspozycji.	Zajęcia tematyczne, lekcje przedmiotowe, konkursy, IPN, ITN.	Pedagog, wychowawcy, wszyscy nauczyciele
	Organizacja kół zainteresowań zgodnie z potrzebami uczniów.	Koła przedmiotowe, zajęcia pozalekcyjne, konsultacje nauczycielskie.	Wszyscy nauczyciele

Kształtowanie postaw:

<i>Cele</i>	<i>Treść zadań</i>	<i>Wskazana forma pracy</i>	<i>Realizatorzy</i>
Rozwijanie umiejętności organizowania się i skutecznego działania w myśl dobra ogółu.	Działalność Samorządu Uczniowskiego.	Lekcja wychowawcza, spotkania SU, zajęcia pozalekcyjne.	Wychowawcy, SU
	Działalność Szkolnego Klubu Wolontariusza.	Zajęcia pozalekcyjne.	Wychowawcy, SKW
	Działalność zespołu wsparcia koleżeńkiego.	Lekcja wychowawcza, zajęcia pozalekcyjne.	Wychowawcy, pedagog, SU
	Udział w różnorodnych wydarzeniach – szkolnych, lokalnych, ogólnopolskich, międzynarodowych.	Zajęcia pozalekcyjne, warsztaty, konkursy, debaty.	wychowawcy, SU, nauczyciele
Kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia danej kultury, rodziny, regionu, kraju.	Kształtowanie kompetencji czytelniczych i postawy świadomego odbiorcy kultury.	Lekcje czytelnicze, wieczory poezji, konkursy.	Nauczyciele biblioteki
	Uczestnictwo w kulturze.	Teatr, kino, wystawy itd.	Wychowawcy, nauczyciele
	Spotkania z literaturą, filmem, sztuką przygotowywane na wybrany temat przez nauczycieli i uczniów.	Wykłady, prezentacje, projekcje, spotkania z autorami.	Wychowawcy, nauczyciele biblioteki
	Udział w kołach zainteresowań i zajęciach turystyczne.	Zajęcia pozalekcyjne, rajdy, wycieczki, SKS.	Nauczyciele opiekunowie kół, nauczyciele w-f
	Prezentacje promujące pasje uczniów, nauczycieli, rodziców.	Wystawy, gazetki, projekcje, publikacje papierowe/elektroniczne.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów
Prezentacje dokonań wartościowych ludzi w różnorodnych obszarach działalności.	Prezentacje dorobku znanych osób.	Lekcje wychowawcze, wystawy, gazetki, publikacje papierowe/elektroniczne.	Nauczyciele biblioteki we współpracy z nauczycielami
	Spotkania z zaproszonymi osobami.	Lekcje wychowawcze, prelekcje wywiady.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów
Kształtowanie postaw	Znajomość hymnu państwowego i hymnu szkoły.	Lekcje wychowawcze: nauka hymnu państwowego i hymnu szkoły.	Wychowawcy, nauczyciele

patriotycznych oraz więzi społecznych poprzez kultywowanie tradycji europejskich, narodowych, lokalnych i szkolnych.	Obchodzenie świąt narodowych, uroczystości państwowych i szkolnych.	Spotkania klasowe, uroczystości o charakterze rocznicowym i patriotycznym.	Wychowawcy, wyznaczeni koordynatorzy, SU
	Czczenie miejsc pamięci narodowej.	Lekcje tematyczne, zajęcia pozalekcyjne, wycieczki.	Wychowawcy, nauczyciele historii
	Gromadzenie materiałów informacyjnych o szkole oraz z ważnych działań szkoły.	Strona internetowa szkoły, Kronika szkolna, kronika klasowa, gazetki.	Wyznaczony nauczyciel, SU, wychowawcy
Reagowanie na prezentowanie niewłaściwych postaw.	Kształtowanie postaw życzliwości, empatii i szacunku.	Lekcje wychowawcze, rozmowy nauczycieli z uczniami, spotkania ze specjalistami, warsztaty itd.	Wychowawcy, pedagog, wszyscy nauczyciele

IX. PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH:

Zadania będą realizowane w trzech obszarach:

1. Profilaktyka uzależnień i cyberprzemocy.
2. Przeciwdziałanie zagrożeniom cywilizacyjnym.
3. Profilaktyka zachowań międzyludzkich.

Zadania będą polegały na:

1. Rozpowszechnianiu prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawiskach uzależnień, zachowaniach agresywnych i ich społeczno–prawnych skutkach.
2. Kształtowaniu świadomych wzorów konsumpcyjnych.
3. Kształtowaniu odpowiedzialności za własne i innych zdrowie, podejmowania bezpiecznych zachowań.
4. Rozwijaniu umiejętności podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów w tym zdolności do wybierania pozytywnych stylów życia.
5. Rozwijaniu dojrzałej osobowości jako własnego wzorca ról do naśladowania przez innych m.in. styl życia, postawy wobec środków psychoaktywnych, itp.

Profilaktyka uzależnień

Cele	Treść zadań	Formy i metody	Realizatorzy
Podniesienie poziomu świadomości o szkodliwości zażywania środków uzależniających: papierosów, alkoholu, środków psychoaktywnych / leków.	Uświadomienie szkodliwości palenia papierosów.	Lekcja wychowawcza, biologii i WDŻ.	Wychowawcy, nauczyciele biologii, wdż, studenci PUM
	Ukazanie negatywnych skutków palenia papierosów.	Obchody dnia bez papierosa, debata, inne działania profilaktyczne.	wychowawcy, pielęgniarka, nauczyciele biologii, wdż
	Uświadomienie konsekwencji prawnych zażywania i rozprowadzania środków narkotycznych, dopalaczy.	Lekcja wychowawcza, spotkanie ze specjalistą.	Wychowawcy, pedagog, specjalista.
	Uświadomienie konsekwencji zdrowotnych zażywania leków bez konsultacji lekarskiej.	Spotkania indywidualne z pielęgniarką.	Pielęgniarka, nauczyciele biologii.
	Zebranie i udostępnienie materiałów dotyczących profilaktyki alkoholowej.	Półki tematyczne, wystawa w czytelnicy itd.	Nauczyciele biblioteki, biologii, pielęgniarka,

	Wpływ alkoholu na organizm – umiejętność odmawiania.	Lekcja wychowawcza, biologii, wdz.	Wychowawcy, nauczyciele biologii, wdz
	Upowszechnienie wśród nauczycieli, uczniów i rodziców informacji dot. dostępnych form pomocy młodzieży zagrożonej uzależnieniem.	Gromadzenie i ekspozycja materiałów o formach pomocy i instytucjach powołanych do jej udzielania na tablicy informacyjnej.	Pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów
	Dostarczanie rzetelnej wiedzy o AIDS.	Wykład na lekcjach biologii i wdz. Udział w konkursach szkolnych i międzyszkolnych.	Nauczyciele biologii, pielęgniarka, Sanepid.
	Kształtowanie postaw wobec chorych na AIDS. Sposoby ochrony.	Lekcja wychowawcza, biologii, wdz.	Wychowawcy, nauczyciele biologii
Podniesienie świadomości zagrożeń związanych z niekontrolowanym korzystaniem z urządzeń mobilnych i komputera	Uświadomienie konsekwencji nadmiernego spędzania czasu przy komputerze	Lekcja wychowawcza, lekcja informatyki.	Wychowawcy, nauczyciele informatyki
	Przeciwdziałanie niebezpieczeństwu wynikającemu z niekontrolowanego korzystania przez młodzież z Internetu oraz urządzeń mobilnych	Pogadanki dla rodziców – spotkania ze specjalistą.	Pedagog, specjalista
	Zapobieganie agresji pośredniej (Internet publikacje), Cyberprzemoc	Pogadanki, prelekcje	Wychowawcy, specjalista, pedagog, psycholog

Przeciwdziałanie zagrożeniom cywilizacyjnym:

<i>Cele</i>	<i>Treść zadań</i>	<i>Formy i metody</i>	<i>Realizatorzy</i>
Podniesienie świadomości zagrożeń zdrowotnych wynikających z niewłaściwego odżywiania się i chorób cywilizacyjnych.	Propagowanie prawidłowego sposobu odżywiania.	Lekcja wychowawcza, spotkanie ze specjalistą, lekcje biologii i wdz, debata.	Wychowawcy, zespół prom. zdrowia, nauczyciele biologii, wdz
	Wyłonienie osób zagrożonych bulimią i anoreksją.	Obserwacje i rozmowy z uczniami i rodzicami	Pielęgniarka, nauczyciele biologii, wdz, wychowawcy
	Przeciwdziałanie otyłości.	Lekcja wychowawcza, gazetka, lekcje w-f, lekcje biologii i wdz, badania przesiewowe.	Pielęgniarka, wychowawcy, nauczyciele w-f, biologii, wdz
	Cywilizacyjne choroby: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, wady wzroku i słuchu.	Lekcja wychowawcza, gazetka, lekcje biologii i wdz, badania przesiewowe.	Pielęgniarka wychowawcy, , nauczyciele biologii
	Gromadzenie materiałów nt. właściwego odżywiania się.	Udostępnianie	Biblioteka
Pomoc uczniom w radzeniu sobie ze stresem poprzez uświadomienie czym jest stres.	Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.	Zajęcia tematyczne, warsztaty.	Pedagog, psycholog, wychowawcy, pielęgniarka
	Budowanie z uczniem jego indywidualnych „wysp kompetencji” – poprzez ćwiczenia typu: jestem dobry w: ..., jestem ekspertem w: ..., mogę pomóc innym w: ...	Lekcje wychowawcze	Wychowawca
	Sposoby odreagowania stresu poprzez ruch.	Zajęcia w-f.	Nauczyciele w-f

Poniesienie świadomości bezpiecznych zachowań.	Zapoznanie się z regulaminami pracowni i pomieszczeń szkolnych (szatnia, siłownia, sala gimnastyczna, stołówka, biblioteka itp.).	Zajęcia organizacyjne.	Wychowawcy, opiekunowie, pracownicy pomieszczeń szkolnych
	Zapoznanie uczniów z zasadami zachowania się podczas zajęć poza szkołą (turystyczne, sportowe, rekreacyjne).	Pogadanki wychowawców poprzedzające zajęcia pozaszkolne.	Wychowawcy
	Zapoznanie z zasadami ewakuacji.	Zajęcia z wychowawcą, próba ewakuacyjna.	Wychowawcy, n-l edb
	Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.	Zajęcia w ramach edb, spotkania w gabinecie medycznym.	Nauczyciel edb, pielęgniarka.
	Zapoznanie uczniów z najnowszymi teoriami naukowymi dotyczącymi bezpieczeństwa zdrowia.	Lekcje tematyczne.	Wychowawcy, pedagog, studenci PUM

Profilaktyka zachowań międzyludzkich:

<i>Cele</i>	<i>Treść zadań</i>	<i>Wskazana forma pracy</i>	<i>Realizatorzy</i>
Przeciwdziałanie zachowaniom przemocowym i agresywnym oraz cyberprzemocy.	Uświadomienie konsekwencji prawnych stosowania przemocy i cyberprzemocy, rodzaje, skutki.	Lekcja wychowawcza, spotkanie ze specjalistą.	Wychowawcy, pedagog, specjaliści.
	Kształtowanie postaw życzliwości, empatii i szacunku.	Lekcja wychowawcza.	Wychowawcy, pedagog
	Zasady „Savoir vivre” - podtrzymywanie pozytywnych tradycji szkoły, przekazywanie wartości społecznych i norm prospołecznych;	Lekcja wychowawcza.	Wychowawcy
	Sposoby reagowania w sytuacjach trudnych; konsekwencje zachowań agresywnych; sposoby radzenia ze złością i gniewem.	Pogadanka i warsztaty.	Pedagog, psycholog, wychowawcy
	Realizacja programów rówieśniczych, takich jak: pomoc koleżeńska w nauce, rówieśniczy doradcy czy rówieśniczy mediatorzy;	Działania samorządów klasowych	Pedagog, psycholog, wychowawcy
	Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z presją rówieśniczą.	Wykorzystanie materiałów RESQL	pedagog, wychowawcy
Kształtowanie wrażliwości na krzywdę i niesprawiedliwość	Zbiórka pieniędzy, odzieży itp. dla potrzebujących wsparcia.	Akcje charytatywne.	Wychowawcy, SU, SKW
	Upowszechnienie informacji nt. Szkolnego Klubu Wolontariusza	Rozmowy z uczniami, ulotki na tablicy informacyjnej.	SKW
	Udział w „Szlachetnej Paczce” „Orkiestrze Świątecznej Pomocy” „Górze Grosza” i innych.	Akcje międzyszkolne, ogólnopolskie na rzecz uczniów potrzebujących pomocy.	Wychowawcy, SU, SKW
	Kształtowanie postaw życzliwości empatii i szacunku wobec ludzi starszych, chorych, skrzywdzonych – rozpropagowanie idei wolontariatu.	Lekcje wychowawcze, prelekcje spotkania z przedstawicielami instytucji i stowarzyszeń.	Wychowawcy, SKW
	Uświadomienie potrzeby niesienia pomocy dla bezdomnych zwierząt.	Pomoc przy zwierzętach, zbiórka żywności itp., prelekcja TOZ.	Wychowawcy, SU, SKW

	Bookcrossing- darmowa biblioteka uwalniająca lektury, podręczniki i literaturę piękną	Półka z książkami przy bibliotece przez cały rok uzupełniana o nowe pozycje.	Nauczyciele, bibliotekarze
Efektywne wykorzystywanie czasu wolnego	Zajęcia sportowe.	SKS	Nauczyciele w-f
	Koła zainteresowań i zajęcia turystyczne.	Zajęcia pozalekcyjne, rajdy, wycieczki.	Nauczyciele opiekunowie kół
	Uczestnictwo w kulturze.	Teatr, kino, muzeum, wystawy, itd.	Wychowawcy, nauczyciele
	Kształtowanie umiejętności gospodarowania własnym czasem.	Spotkania z psychologiem, lekcje wychowawcze	Pedagog, wychowawcy
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu uczniów ujawniających trudności w relacjach społecznych	Kształtowanie świadomych postaw uczniów przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.	Lekcja wychowawcza.	Wychowawcy, pedagog
	Kształtowanie postaw życzliwości, empatii i szacunku.	Zajęcia z wychowawcą.	Wychowawcy, pedagog
	Kreowanie sytuacji zorientowanych na: samodzielne działania wychowanka, pełnienie różnych ról w zespołach zadaniowych	Zajęcia z wychowawcą.	Wychowawcy, pedagog
	Stosowanie przez nauczycieli i rodziców wzmacniających i wspierających informacji zwrotnych.	Wykorzystywanie w kontaktach z uczniami techniki ZPP (zauważ, porozmawiaj, pochwal),	Nauczyciele i rodzice
	Edukacja włączająca uczniów niepełnosprawnych.	Bieżące wspieranie na lekcjach, monitorowanie relacji uczniowskich.	Wszyscy nauczyciele

X. PROGRAM OGRANICZENIA ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH W INTERNECIE

W związku z rozszerzającym się zjawiskiem cyberprzemocy rówieśniczej dodatkowo należy podjąć następujące działania z wykorzystaniem materiałów z platformy RESQL oraz szkolenia EduAkcji:

- 1) zmiana przekonań normatywnych uczniów dotyczących zachowań agresywnych w internecie,
- 2) zmiana przekonań normatywnych rodziców na temat używania komputera i internetu,
- 3) przeprowadzenie w środowisku szkolnym kampanii informacyjnej, prezentującej wyniki badań nad zachowaniami agresywnymi w internecie,
- 4) przeprowadzenie w środowisku rodziców, nauczycieli i wychowawców szerokiej kampanii informacyjnej prezentującej wyniki badań nad zachowaniami agresywnymi w internecie,
- 5) przeprowadzenie kampanii informacyjnej ukazującej przyczyny i mechanizmy zachowań agresywnych w internecie
- 6) kolportaż, materiałów dotyczących przyczyn i mechanizmów zachowań agresywnych w internecie,
- 7) edukacja młodzieży spędzającej wiele czasu w internecie w zakresie sposobów radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi,
- 8) prowadzenie kampanii informacyjnej skierowanej do młodych ludzi korzystających z internetu na temat możliwości uzyskania wsparcia i pomocy w przypadku, gdy doświadczyły zachowań agresywnych,
- 9) przeprowadzenie warsztatów dla uczniów poświęconych rozwojowi zdolności autorefleksji i empatii,
- 10) włączenie do wspólnego działania na rzecz pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w internecie specjalistów zajmujących się profilaktyką i wychowaniem (zespołów interdyscyplinarnych),
- 11) wprowadzenia stałego monitoringu zjawiska z wykorzystaniem aplikacji RESQL, jak i badań skuteczności podejmowanych działań.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Program wychowawczo-profilaktyczny jest dokumentem, w oparciu o który wychowawcy wraz z uczniami i ich rodzicami, tworzą Wychowawcze Programy Klasowe i roczne Klasowe Plany Pracy Wychowawczej. Podstawą tworzenia dokumentów klasowych powinny być działania zgodne z celami wychowawczymi i profilaktycznymi szkoły, a opisane w Planie Działań Wychowawczych i Profilaktycznych.

Monitoring programu prowadzony jest na bieżąco przez dyrekcję szkoły, wychowawców klas i specjalistów. Poddawany jest systematycznej ewaluacji i modyfikowany zgodnie z zaistniałymi sytuacjami, ma także charakter otwarty.

Bieżący monitoring i roczna ewaluacja pozwala na określenie mocnych i słabych stron podjętych działań wychowawczych.

- Narzędzia monitorujące: obserwacja zachowań uczniów, dyskusje z uczniami i rodzicami, ankiety, analiza dokumentów szkolnych, wywiady z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły oraz analiza danych zgromadzonych w szkole oraz instytucjach współpracujących ze szkołą.
- Narzędzia ewaluacyjne: informacje udzielane przez nauczycieli, uczniów i rodziców, sprawozdania wychowawców z realizacji planów wychowawczych, informacje zebrane podczas spotkań z rodzicami, informacje dotyczące współpracy z instytucjami wspomagającymi, sprawozdania opiekunów kół zainteresowań i przewodniczących zespołów samokształceniowych, ankiety dla uczniów i rodziców, wywiad (dyrektor szkoły, rada rodziców).